

ХАР ГАЗРТ ҮВЛЭДЖАХ ХӨӨЧРИН КУЛЬТУРН ТЕТКВРИГ ЯСРУЛХМН

Хар газрт — кэдлмшин хамгин күнд, даалгъврта цагнь ода болджана. Ик ноос, олн төл авхин төлэ хөбчррин кесг бригад шумгъя кевър ноолджд йовна. Хө беклгърг цааранднь делгрүлхин тускар тавсн партин болн правительствин даалгъвриг болзгаснь урд күдэхин төлэ телн нег мөбүж зүткджд йовцхана. Элст балгьсна, Сталинэ нертэ колхозин ах хөбчр Шафостов, Попенко, Кривкин, Сарпинск района „Гигант“ колхозин ах хөбчр Никитенко, Котляров, Нещеретов — Хальмг таньгьчд нерднь туурч гарцхасмн. Эдн эврәннь кэдлмшән күч-көлснэ үлгүр үзүлцхәнэ, хөбдэс ноос икәр авхин төлэ килмджән бгцхәнэ.

Кесг колхозмуд эврәннь хөбчиртән оньган бгцхэджд, килмджән тавцхәнэ. Няр-наад гаргьдг бригадмуд, докладчикүд хөбчирин үвлэджэх бээрнүр урдасн ол дакджд ирцхэдг болв. Хар газрт үвлэджэх колхозникудур Элст балгьсна болн Яшалтан агитбригадмуд, Хальмг таньгьчин культуриг управленэ б эн үл олцхав.

Комсомольский болн Нарна Худг поселксин няр-наад гаргьачир хөбчирин бригадмудар тасрхан уга йовджд няр-наад үзүлцхәнэ. Эднэ үзүлсн няр-наадн амтнд дегд сәннәр таасгцхана.

Яшалтинск агитбригадин үзүлсн няр-наадн колхозникудин уханас кесгтән гаршго. Эн бригад „Новый мир“, „Завезы Ильича“, „Победа“ колхозмудин хөбчирин кесг бригадмудар олцхав. Партин райкомин пропагандин болн агитацион отделин заведующ үр Блохин нарт-делкән бәадлин тускар, СССР-н Деел Советин ббнин сессин материалмудий тускар, Декларацин болн Төвкнүн бәалгьнэ Манифестин тускар үвлэджэх улст цәалгьджд бгв.

Болв хөбчиринг культуриг кэдлмшәр тетклгьн зәрм колхозмудар муугьар бүрдәдсиг энүнләрн хамднь бас темдглх кергтә.

Сүд хойр сарин эргцд Целинн района, „Родина“ кол-

зин болн „Троицкий“ совхозин хөд үвлэджэх участкудар хөбчир дунд зуг гурвагьд дакджд леки, нургьджд газадин ордудин бәадлин тускар умшгдв. Приютненск района „Дружба“ колхозин болн Сарпинск района „Путь к коммунизму“ колхозин үвлэньгүдәр бас телү метәр лекце умшгдв. Партин Черноземельск райкомин лекторск баг кэдлмшән сулар кедг болв. Уурмуд Овсянников, Арутунов болн нань чигн докладчикүд хөбчирин бригадмудар хая-хая олцхана.

Хөбчир дунд лекце татугьар кеддгиг ним йовдлмуд үзүлджәнэ. Ноябрь сард Черноземельск, Яшалтинск райодин болн Элст балгьсна партин, советск чидләр 200 гар лекце умшгдла. Декабрь сард эн кэдлмш сулдсн учрар зугл 167 леки умшгджд. Эн кэдлмш янврь сард чигн ясрулгддjaxш.

Эн ик дугу-дунд. Хөбчир дунд лекционн кэдлмш сулар кецхәсн партин зәрм райкомс таньгьчин 18-ч партин конференц дээр чаньгь шалгьлгьнла харгьла. Эн чик зааврас сән ашлвр кех кергтә. Докладчикүдиг болн лектормудиг хөбчир ода күләдждәцхәнэ.

Кинон кэдлчирин оньг ода Хар газрт бггдсн бәәнэ. Ода Хар газрт хөбчир үвлэджэх участкудар кино үзүлдг улс урдк хойр сард-дорхнь олар ирцхәнэ. Улгүрнь, киномеханик Бернашевский ахр цагин болзгт 70 шаху сеанс үзүлв. Терүна нильчәр колхозникуд советск болн газадин ордудин эркн сән кинофильмс үзцхав.

Болв кино үзүлгьн сәннәр кедджд йовна гиджд келджд болшго. Целинн района „Троицкий“ совхозин хөбчир Петр Гетманский болн Василий Михайличенко: сүл кино үзәд сар болджд йовнавдн гиджд

икәр гунджд келцхәнэ. Сарпинск района „40 лет Октября“ колхозин болн Яшалтинск района „Победа“ колхозин хөбчирин бригадмудас тиим гундсн герчлгьс ирцхәнэ.

Яшкульск болн Черноземельск райодин культуриг отделмүд киномеханикүдин кэдлмшиг шүүджд хәләдгән сулдхснь медгдлжәнэ. Эн эндүг чиклжд, хәләх цаглари хөбчир кино хәләхиг күцәх кергтә.

Няр-наад гаргьдг бригадмудин кэдлмшт ик дугу-дунд бәәнэ. Эн хөбчирүр ирцләрн хуучн, урднь соньсад үзчкн ду-би үзүлцхәнэ. Черноземельск культуриг Герин няр-наад гаргьдг бригад тиим хуучн программа хөбчирүр ирджд няр-наад гаргьнз. Шидр Элст балгьсна, Сталинэ нертэ колхозин клубт эдн ирд, одахн үзүлсн няр-наад гаргьв. Тер учрар, няр-наад гаргьхар хөбчирүр йовхасн урд, шин дуд программдан немлжд орултн гиджд эн няр-наад үзцхәсн колхозникуд самодеятельн аргистнрәс сурцхав.

Колхозникудин культуриг кемджәнэ збвәр бсв. Терүг тоолл уга бәәджд болшго. Няр-наад гаргьдг бригадмудин программсд орс, украинск болн хальмг дуд, бичгьн сән, коммунизм тосхджд йовх советск улсин гүдждрмг күч-көлс үзүлджэх нег эклцтә сән пьес орулгдх збвтә.

Хар газрт үвлэджэх кесг олн отармудин хөбчирин культуриг тетквриг ясрулх тәр-культуриг кэдлчирин, лекторск багмудин болн докладчикүдин әрүн даалгъврнь боллджана. Хөбчир тасрхан уга кинофильмс, няр-наад хәләцхәдг докладмуд болн лекцс соньсцхадг кех кергтә. Партин райкомс, совхозмудин болн колхозмудин эклц партинн организаци идеологическ кэдлмшин эн участкд оньган икәр бгцхәх збвтә.

А. МЕЛЬНИКОВ.